

[venster sluiten](#)**Trouw.nl**

Denk aan het milieu. Denk na voor je print!

Romantische waaghals

INTERVIEW | HENNY DE LANGE

14-2-13 - 00:00

Voor zijn film 'Nummer veertien, home' zwom, fietste en liep Guido van der Werve zeven triatlons (1700 kilometer) in twintig dagen. Op wilskracht en ibuprofen.

Alleen zijn rechteroorlel was verschroeid, toen hij als een brandende fakkel naar de sloot rende. Kunstenaar Guido van der Werve had twaalf seconden de tijd om het water te bereiken. Langer mocht hij er niet over doen. Dan was de brandwerende gel uitgewerkt en zou zijn huid verbranden. Er stonden mensen klaar met blusdekens. "Dus zo gevaarlijk was deze act ook weer niet", nuanceert Van der Werve het risico.

Guido van der Werve (Papendrecht, 1977) heeft wel engere dingen gedaan. Hij liep al eens moederziel alleen over een grote ijsvlakte voor een ijsbreker uit. Hij kan het krakende ijs nóg horen. Ook liet hij zich aanrijden door een auto. En rende hij twaalf uur lang non stop rondjes om zijn huis in de bossen in Finland. Verder draaide hij op de Noordpool 24 uur heel langzaam een rondje, zodat hij een dag niet met de aarde meedraaide. Ook beklom hij de bijna 7000 meter hoge Argentijnse berg Aconcagua, waar hij zichzelf fotografeerde op de top, met bevroren baard.

Zijn laatste waagstuk, te zien in zijn nieuwste film 'Nummer Veertien, home', was een ware uitputtingsslag, zelfs voor een getrainde marathonloper en triatlonsporter als Van der Werve. Hij legde een afstand van zeven triatlons (1700 kilometer) af in twintig dagen tijd. Hij begon in Warschau, waar hij 27 kilometer zwom in de smerige rivier de Wisla. Daarna fietste hij 1388 kilometer naar Metz in Frankrijk, gevolgd door 289 kilometer hardlopen naar Parijs. Met een maagparasiet en drie kilo lichter dan de toch al schamele 69 kilo die hij weegt, overbrugde Van der Werve zo de afstand tussen de Heiligkruiskerk in Warschau en de begraafplaats Père Lachaise in Parijs. "Op wilskracht en ibuprofen heb ik het gehaald."

En dat noemt zich dan kunstenaar!

Van der Werve, met een lachje: "Ik weet dat de combinatie kunst en sport ongewoon is. In de kunstwereld hebben maar weinig mensen iets met sport." En toch keek de verwende New Yorkse kunstscene ademloos naar zijn nieuwste film. Daarin heeft Van der Werve de beelden van zijn afmattende megatriatlon op poëtische wijze vervlochten met de levensverhalen van zijn twee jeugdhelden: Alexander de Grote en de componist/pianist Frédéric Chopin. "Iedereen bleef kijken en toen de film was afgelopen, waren er mensen die hem nog een keer wilden zien." De film is nu ook te zien in het Stedelijk Museum in Amsterdam.

Het kan niet op met Van der Werve, lijkt het wel. Zijn films, waarin hij voortdurend zijn (fysieke)

grenzen verlegt, zijn opgenomen in de collecties van de grote musea in de wereld, waaronder het MoMA in New York. De kunstenaar brak in 2007 internationaal door met zijn film 'Nummer Acht. Everything is going to be alright', waarin hij voor een ijsbreker uitloopt. Dat ene beeld, van dat nietige figuurtje voor de machtige boeg van een ijsbreker, is een icoon geworden. Sindsdien staat Van der Werve bekend als 'die kunstenaar van de ijsbreker'.

Was dat gevaarlijker dan u in de brand laten steken?

"Als het mis was gegaan met die ijsbreker, had ik een groot probleem gehad. Brandwonden zijn te overzien, vind ik. Maar het zijn gecontroleerde risico's. Ik doe nooit zomaar iets. En er zijn bij mijn gevaarlijke acts meestal mensen in de buurt die te hulp kunnen schieten."

Wat vinden uw ouders en vriendin ervan?

"Die zijn het inmiddels wel gewend dat ik dit soort dingen doe. Als jongetje haalde ik al van alles uit. Hoe vaak ik niet op de eerste hulp ben beland. Brommers opvoeren, skiën, maar dan wel zo hard mogelijk naar beneden. Ik heb nog in het jeugdteam van Dordrecht gezeten. Maar ik vond het ook leuk om dingen in elkaar te knutselen. Toen ik tien was, is er een zelfgemaakte bom ontploft. Gelukkig bleef de schade beperkt tot lichte brandwonden en verschroeide wimpers."

In zijn films, waarin hij altijd de hoofdrol speelt, mag hij er behoorlijk avontuurlijk uitzien, in het echt oogt Van der Werve (zwarte kleding, bril, vlassig rossig baardje) eerder als een nerd. En zoals hij praat over zijn werk, heeft ook niets van stoerdoenerij. Hij wilde aanvankelijk klassiek pianist worden. Van jongs af aan speelt hij piano en gitaar. Omdat hij ook graag 'knutselt', koos hij na de middelbare school in Papendrecht voor de studie industrieel ontwerpen in Delft. Na een half jaar hield hij het voor gezien. Twee jaar lang studeerde hij klassieke archeologie. Pas daarna besloot hij om kunstenaar te worden. Hij ging naar de Rietveld Academie en de Rijksacademie in Amsterdam, waar hij doorbrak met zijn film over de ijsbreker.

Zijn films, en dat geldt ook voor nummer veertien, hij nummert ze in volgorde van productie, spelen zich vrijwel altijd af in adembenemende landschappen. De overweldigende schoonheid van de natuur en de nietigheid van de mens met zijn onvervulbare verlangens, zijn belangrijke thema's in zijn werk, evenals ontheemdheid, melancholie, afscheid en heimwee. Romantischer kan haast niet. En dan heeft de kunstenaar ook nog eens een voorliefde voor romantische muziek, die hij de laatste jaren zelf componeert voor zijn films.

Vanwaar die hang naar romantiek?

"Het heeft niets te maken met een vlucht uit de saaie nieuwbouwwijk in Papendrecht waar ik ben opgegroeid. Het heeft er altijd al bij me ingezeten. Ik houd gewoon van romantische muziek en heb iets met romantische figuren. Ik had in mijn jongenskamer ook posters hangen van afbeeldingen van Alexander de Grote, misschien wel de eerste romanticus in de wereldgeschiedenis."

Ook kenmerkend voor uw films is dat u uw grenzen steeds lijkt te willen verleggen. Nog gevaarlijker, nog uitputtender. Welke barrière wilt u na deze megatriatlon nog doorbreken?

"Ik kan me voorstellen dat mensen zich dat afvragen. Dat doe ik zelf ook. Ik behoor tot de

personen die zich na het passeren van de finish nooit voldaan voelen, maar meteen weer denken aan de volgende race. Ik ben nu 35 jaar en zit op de top wat betreft mijn lichamelijke mogelijkheden. Ik zal altijd nieuwe uitdagingen blijven aangaan, maar dat hoeven natuurlijk niet altijd lichamelijke prestaties te zijn. Voor mijn gevoel bevind ik me op een keerpunt."

Mogen we uw laatste film daarom ook als een soort afsluiting en misschien wel hoogtepunt zien?

"Het is wel de meest gelaagde film die ik tot nu toe heb gemaakt. Ik werk heel intuïtief en niet volgens een vastomlijnd plan. Ik liep al lang rond met het idee om een film te maken over mensen die hun geboortegrond verlaten, omdat ze zichzelf grote levensdoelen hebben gesteld, zoals Chopin en Alexander de Grote. Thema's als afscheid nemen, ontworteld zijn en heimwee boeien me nu eenmaal. En dat wilde ik dan koppelen aan mijn eigen jeugd, in Papendrecht."

Omdat u daar parallellen tussen ziet?

"Er zijn wel enkele parallellen. Deze film is een autobiografisch werk. Net als Chopin en Alexander de Grote ging ik ook op negentienjarige leeftijd weg van huis. Zij zijn nooit meer teruggekeerd. Alexander de Grote overleed in 323 voor Christus op 32-jarige leeftijd in India, nadat hij bijna de hele wereld had veroverd. Hij strandde in India omdat zijn troepen niet verder wilden en heimwee hadden. Ze wilden naar huis en waren niet meer te motiveren om te vechten. Zonder zijn uiteindelijk doel de hele wereld te veroveren te hebben gerealiseerd, is Alexander de Grote overleden. Zijn graf is nooit gevonden.

"Ook Chopin heeft nadat hij uit Polen was vertrokken, op zoek naar eeuwige roem, zijn geboortegrond nooit meer gezien. Hij voelde zich verscheurd en had wel terug willen gaan naar Polen, maar dat kon niet door een oorlog. Hij stierf in Parijs en was net als Alexander de Grote nog jong, hij was 39 jaar. Hij is begraven op Père Lachaise, maar daar ligt alleen zijn lichaam. Om zijn verscheurdheid en ontworteling te symboliseren, is zijn hart na zijn dood op zijn verzoek uit zijn lichaam gehaald en door zijn zuster naar zijn geboortegrond in Polen gesmokkeld. Daar ligt het begraven in een tombe in de Heiligkruiskerk in Warschau."

U bent nu 35 jaar. Ook nooit meer teruggegaan naar Papendrecht?

"Zover moet je de parallellen niet zoeken. Ik kom er nog regelmatig, maar ik voel me net als mijn jeugdhelden ook ontworteld door het reizende bestaan dat ik nu al jaren leid. Ik heb een paar jaar in New York gewoond, maar realiseerde me dat ik toch meer een Europeaan ben. Ik pendel nu heen en weer tussen Finland waar ik met mijn Finse vriendin een huis in de bossen heb, en Berlijn en Amsterdam. Maar ik ben nergens meer echt thuis."

Tijdens zijn afmattende tocht van Warschau naar Parijs, draagt Van der Werve een zilveren bekertje bij zich met aarde uit Chopins geboorteplaats. Aan het eind zet hij dat neer bij diens graf op Père Lachaise. De beelden van zijn reis wisselt Van der Werve af met de levensverhalen van Chopin en Alexander de Grote. Ook neemt hij de kijker mee naar Papendrecht. Al die verhaallijnen en wisselende perspectieven verbindt hij met een klassiek requiem van drie delen met elk vier acten die hij zelf componeerde. De film krijgt daardoor een hele heldere structuur. De film eindigt met een dramatische ontknoping. Van der Werve blaast het ouderlijk huis aan de Frans Halsstraat op. De ruiten vliegen er letterlijk uit.

Hoe heeft u dat voor elkaar gekregen?

"Dat heeft natuurlijk wel wat voeten in de aarde gehad, ook bij de gemeente. Ik mocht geen dynamiet gebruiken en de ramen mochten niet versplinteren in scherpe punten. Mijn moeder woont daar al veertig jaar en heeft het de burens uitgelegd, want de hele straat moest ontruimd worden. Iedereen vond het wel bijzonder om dit een keer mee te maken." Het liep goed af. Na herstelwerkzaamheden kon zijn moeder weer in het huis wonen.

Afscheid nemen, ontworteld zijn en heimwee naar je geboortegrond. Kun je alleen door je geboortehuis op te blazen en zo symbolisch alle schepen achter je te verbranden, de banden met je wortels rigoureus verbreken? "Ook al blaas je je ouderlijk huis op, je blijft toch altijd het kind waar je vandaan komt."

En nu?

"Ik heb nog wel wat ideetjes. Ook ben ik bezig met een project voor de centrale hal van de Noord-Zuidlijn van de metro in Amsterdam. Het wordt iets met bewegende beelden, maar ik ben er nog niet helemaal uit. Het moet wel dertig jaar meegaan, dus dat maakt het niet gemakkelijk."

Dus voorlopig geen nieuwe grote films van Guido van der Werve?

"Ik weet het niet. Bij ons huis in Finland zit een grote werkplaats. Misschien ga ik daar eerst iets mee doen. Meubels ontwerpen lijkt me wel wat. Ik ben per slot van rekening ooit begonnen aan een studie industrieel ontwerpen." Lachend: "Dan kan ik ook mijn voorliefde voor knutselen weer kwijt, al zullen het geen bommen meer zijn. In die zin kan ik ook mijn grenzen toch weer verleggen. Misschien zouden meer kunstenaars dat moeten doen als ze zich realiseren dat ze zichzelf niet meer kunnen verbeteren. Ik denk dat de wereld dan ook een hoop middelmatige kunstwerken bespaard zou blijven."

Biografie

1977 geboren in Papendrecht

1996-1997 industrieel ontwerp, TU Delft

1997-1998 klassieke archeologie, Universiteit van Amsterdam

1998-2003 audiovisuele kunst, Rietveld Academie Amsterdam

2001-2003 Russische taal, cultuur en literatuur, Universiteit van Amsterdam

2006-2007 Rijksakademie van Beeldende Kunsten, Amsterdam

2008 New York

2011-2012 Berlijn

Van der Werve woont afwisselend in Finland en Berlijn.

De Persgroep Digital. Alle rechten voorbehouden.